

patriot

7/2021

vychází 18. října 2021

ÚVODEM... si k četbě najdete nějaké místo, kde vám nebude zima. Barevné listy na stromech lahodí oku a pouštění draka jistě nejednoho čtenáře potěší, ale uznejte sami - na dlouhé pěší toulky po okolí už to vážně není. Podzim. Začíná sezóna čepic, teplejších bot a horkých nápojů. Děti se intenzivně věnují výrobě zvířátek z kaštanů, ti starší pak připravují věnečky a další dekorace na hroby k uctění památky zesnulých. Pokud nás / vás ovšem plně nepohltilo anglosaské halloweenské šílenství ve své konzumní a komerční podobě. I o tomto keltském svátku je ale dobré něco vědět. Najděte si a přečtěte si. Co je Samhain, proč jsou symbolem právě vydlabané dýně apod.

A než si tyto informace najdete, my si zatím povíme něco málo o temelínském čísle popisném sedm.

Číslo popisné 7 „U LUKŠŮ“.

Podíváme-li se do berní ruly z roku 1654, najdeme zde Pavla Lukšů, který obhospodařoval celkem 25 strychů pozemků, z nichž devět osíval na podzim a šest na jaře. Choval dva koně, dva voly, čtyři krávy, čtyři jalovice a osm prasat. V roce 1704 byl grunt po požáru defalcírován (na čas osvobozený od daní).

Matriky pak říkají, že měl Pavel Lukšů manželku Marii a s ní čtyři děti.

Dále se zde připomíná Jan Lukeš s manželkou Marií a dětmi Janem, Martinem, Rudolfem, Magdalenou, Jakubem a Rozinou.

Dalším hospodářem je zřejmě syn Jan Lukeš (asi 1697 - 1742), sedlák, který se v roce 1724 oženil s Marií Hrdličkovou, dcerou podruha Pavla Hrdličky z Břeží. Společně měli pět dětí. Poté se zde objevuje chalupník Václav Lukeš. Ten se oženil

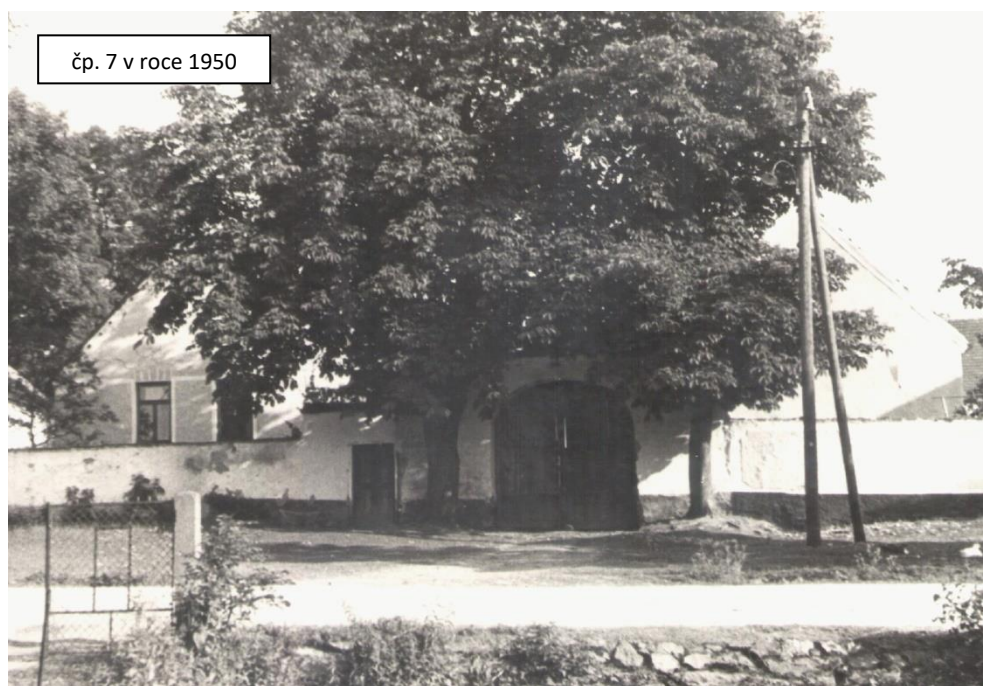
v roce 1743 s Alžbětou Cihovskou z Temelína. Společně se jim narodilo devět dětí. Manželka Alžběta ale zemřela v dubnu 1765 (zřejmě v souvislosti s porodem syna Vojtěcha, který zemřel také) a tak se Václav oženil v roce 1767 znovu. Manželkou mu byla Magdalena Kutilová z Albrechtic. Ta měla s Václavem Lukešem děti tři.

V roce 1757 se na čp. 7 objevuje také Vavřinec Bartuška, v roce 1771 tady měl svatbu jeho syn Matěj Bartuška. Za manželku si tehdy bral Magdalenou Zíkovou z Temelína.

Lukšovskou živnost od vrchnosti vykoupil v roce 1784 Tomáš Bartuška (asi 1741 – 1814) za 140 zlatých. Tomáš Bartuška se oženil v roce 1774 s Ludmilou Liškovou z Křtěnova, se kterou měl 13 dětí.

Syn Václav Bartuška (1784 – 1857) se v roce 1807 oženil s Annou Blechovou, dcerou všemyslického rychtáře. Následně zřejmě převzal živnost čp. 7 v Temelíně. V tomto svazku se narodilo 12 dětí.

Hospodářství po Václavovi zdědil v roce 1853 za 1200 zlatých jeho syn Jakub Bartuška (1811 – 1892). Ten se oženil asi v roce 1848 s Annou Královou z Nákří čp. 11. Narodily se jim čtyři děti.

Živnost zdědil syn Vojtěch Bartuška (1852 – 1900). Jeho manželkou se stala v roce 1880 Eleonora Srbená, dcera temelínského rolníka Matěje Srbeného z čp. 2. Z tohoto vztahu se narodilo šest dětí.

Po smrti Vojtěcha Bartušky na čp. 7 hospodařila vdova Eleonora sama (syn Václav *1885 byl nezletilý), nicméně v roce 1900 už se zde připomíná také Josef Štěpánek.

Na přelomu let 1908 / 1909 (v lednu 1909 už se píše o rozdělené usedlosti) došlo k prodeji, půlku usedlosti čp. 7 koupil Jan Parýzek z čp. 56. V této části byla výměnkářská světnice, stáj pro koně, kůlna a půl stodoly. Za stodolou půl zahrady a za humny půl pole. S touto polovicí koupil Jan Parýzek celkem 4 ha 80 a pozemků. Parýzkova část obdržela čp. 103. Zbylou polovicí koupil Josef Štěpánek s 10 ha pozemků. Tato část měla obytné stavení, stáje a půl stodoly.

Syn Vojtěcha Bartušky Václav se v únoru 1909 oženil s Annou Říhovou a odstěhoval do Sedlce na

rodný statek své manželky. Hospodářem na čp. 7 se stal Josef Štěpánek (1865 – 1945) z čp. 45 v Kalištích.

S manželkou Marií, rozenou Pourovou z Velkých Pořežan, měli dva syny, Františka a Josefa.

Dědicem se stal prvorozený syn František (1891 – 1952), ten se oženil v roce 1926 s Annou Šedivou z Doubravy, společně měli tři děti, Františka, Ladislava a Jaroslava.

K živnosti patřily pozemky o výměře 28 ha v roce 1916, 9 ha v roce 1923, 10 ha v roce 1935, 12 ha v roce 1943 - z toho 10 ha orné půdy.

Až do období 1956 – 1958, kdy František Štěpánek postavil nové obytné budovy pod bránu, byla na všech střechách došková krytina

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína, Antonín Haas, Berní rula 27, kraj prácheňský, matriky SOA Třeboň, Jan Bartuška, Temelín v proměnách času, gruntovní kniha Velkostatek Neznašov, Temelín, 1784 – 1880, archiv G. Valterové; foto: archiv obce Temelín.)

Z TISKU...

A protože už je po volbách, můžeme se bez obav o jejich ovlivnění podělit o následující řádky:

„V obci Temelíně a okolí stávala soc. dem. strana (pravice), která se asi před 14 dny roztříštila, takže vícero členů přidalo se ke straně levé, a sice na nátlak soc. dem. svazu v Č. Budějovicích. V onen den, co povstala porucha této strany v Praze, dostavil se dne 11. prosince 1920 o půl čtvrté odp. jakýsi posel z Budějovic, jménem Panák od levice, nechal předsedou této strany v Temelíně Parýzkem č. 91 a Janem Jouzou č. 71 svolati do hostince Matěje Parýzka č. 91 veškeré členy této strany, by jim mohl přednésti původ jeho příchodu, a tudíž se sešlo as 40 členů. Tam jim prý vysvětloval, že v zabrání velkostatků a jiných podniků započne se okamžitě, jakmile obdrží pokyn z Prahy. Jejich předák přijel prý z Ruska s vícero soudruhy, kteří se rozešli po celé čs. republice, hlavně v Čechách za účelem provedení agitace. Mezi jiným ozvali se členové někteří z Temelína, že pěstěmi se nemohou brániti, na což jim onen posel vysvětloval, že jest již o vše postaráno. Ku konci ještě dodal, že jakmile přijde nějaký pokyn z Prahy, dojde sem zvláštní posel a bude okamžitě přikročeno k věci, ten okamžik se má očekávati dne 12. prosince 1920 odpol. ve 4 hodiny, jinak musí prý býti do 15. věc vyřízena. Současně obdržel od něho každý přítomný člen po jednom přiloženém letáku „Jihočeský dělník“ zvláštní vydání. V důsledku tom byli as veškerí členové konsumu v Temelíně na den 12. prosince 1920 svoláni do hostince Matěje Parýzka, kdež měli očekávati další pokyny.“

(Hlášení četnické stanice okresní správě politické v Týně n. Vlt. o schůzi místní organisace ČSSD, 12. 12. 1920, kráceno)

(zdroj: Hnutí venkovského lidu v českých zemích v letech 1918-1922, Otáhal Milan, Cesar Jaroslav)

ZÁVĚREM... Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí. Těší nás váš zájem a děkujeme, že nás čtete.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.